

Catàleg de Recursos
Maleta Pedagògica 2019-2020
CELEBREM LA SEXUALITAT

JÚLIA SÁNCHEZ ANDREO

CRÈDITS:

Idea i redacció

Júlia Sánchez Andreo

Amb la col·laboració de:

Esther Prim

Verònica Ramilo

Montserrat Català

Una producció de:

La Ciranda

Celebrem la Sexualitat

Amb el suport de:

Casa de Naixements Migjorn. sccl.

Associació 9 Món

Sant Cugat del Vallès, juny 2019

CELEBREM LA SEXUALITAT: Educació afectiva i sexual integral

PRESENTACIÓ

Des de La Ciranda, l'Associació 9 Món i la cooperativa Migjorn us presentem el projecte pedagògic: Celebrem la Sexualitat.

Considerem l'acompanyament dels afectes i les sexualitats com un dret fonamental d'infants i joves. Perquè des del naixement som mereixedors dels **Drets Sexuals i Reproductius**, reconeguts el 1995 a Beijing.

Treballem perquè els infants i joves tinguin experiències educatives significatives i de qualitat que enriqueixin i promocionin la salut, el respecte i el benestar de la seva vida sexo-afectiva. Igualment, volem que els professionals tingueu propostes per acompanyar-los adaptades a cada etapa, experiències formatives i recursos especialitzats. També oferim a les famílies materials, xerrades i trobades per facilitar-vos l'acompanyament des de casa.

Promocionem la **Salut Sexual i Reproductiva** des dels principis de la Igualtat d'Oportunitats, la Coeducació i el respecte a les Diversitats.

Seguim les recomanacions de l'**Organització Mundial de la Salut** i l'**Organització de les Nacions Unides per l'Educació, la Ciència i la Cultura** en matèria d'Educació Integral en Sexualitat (EIS). I els criteris de qualitat educativa proposats per l'**Estratègia per a la Salut Sexual i Reproductiva (ESSIR)** de l'Ajuntament de Barcelona en les nostres intervencions.

Som pioneres en la creació de recursos pedagògics especialitzats per l'Educació Primària. I apostem pel desplegament de les metodologies actives i significatives que posen la vida al centre.

La **casa de naixements Migjorn** (2001) és una cooperativa de treball de l'Economia Social, especialitzada en l'acompanyament respectuós del part i el naixement. Va iniciar tallers d'educació sexual arrel del seu 10è aniversari a diverses escoles i instituts de la Catalunya central, entre el 2011 i el 2015.

La metgessa i ginecòloga **Montserrat Catalán**, co-fundadora de la casa de naixements Migjorn, va ser la impulsora dels tallers "Donar la benvinguda de la fertilitat a les aules". En aquells anys va col·laborar amb diverses professionals, entre elles **Pilar Calçada** (professora de secundària) i **Esther Prim** (titellaire i artesana).

El 2017, la sociòloga i mestra **Júlia Sánchez**, fundadora de **La Ciranda** (2009), va rebre el traspàs de l'experiència prèvia i va sistematitzar i ampliar la proposta fins a crear l'actual programa pedagògic, la Guia Didàctica i la Maleta de Recursos Pedagògics: "**Celebrem la Sexualitat**". Compta amb la col·laboració de la Sexòloga i Treballadora Social **Verónica Ramilo**. I, actualment ha estat convocada com assessora del programa **Coeduca't** del **Departament d'Educació**, per la implementació de l'educació afectiva i sexual a totes les etapes escolars.

Durant el 2019 el projecte ha desplegat les seves ales amb prop de 1300 persones beneficiaries des d'inici de curs: 800 alumnes de primària, 100 adolescents, 100 professionals i 300 famílies.

L'**associació 9 Món, acompanyant Migjorn** (creada el 2017) funciona com a plataforma i espai de trobada de les diverses professionals vinculades al projecte.

VALORS

El projecte pedagògic CELEBREM LA SEXUALITAT promou els següents valors:

- Potencia els Drets Sexuals i Reproductius reconeixent-los com a Drets Humans Fonamentals, centrals en la vida de totes les persones, en totes les edats.
- Es fonamenta en un model de coeducació que defensa la igualtat real d'oportunitats, el valor de la diversitat i el compromís per l'eliminació de tota mena d'estigma o discriminació, amb perspectiva de gènere.
- Promociona la salut sexual posant paraules i apropant el saber sobre el naixement i el part, el coneixement del propi cos i els canvis vitals a la pubertat i l'adolescència, el plaer afectiu i sexual, el valor de la diversitat sexual i el bon tracte en totes les relacions d'intimitat.
- Aposta pel desenvolupament creatiu de les habilitats per a la vida i el sentit de coherència que promou l'Organització Mundial de la Salut.
- Aprofita la curiositat innata i l'inici dels processos maduratius en la biografia real dels infants, per introduir una educació afectiva i sexual significativa, preventiva i d'impacte positiu, que desenvolupi l'autoconeixement i l'autoestima i l'autonomia, en el marc de les relacions d'interdependència, per tenir competències per a l'assertivitat, la presa de decisions i la cura.
- Aporta informacions, habilitats i competències per revertir l'imaginari social i les conductes dominants fonamentades en l'educació del silenci i la culpa, la hipersexualització, la pornografia, l'estètica dominant i els models de consum, la discriminació i les agressions patriarcals, la visió androcèntrica, heteronormativa o exclusivament reproductiva de la sexualitat.
- Treballa a l'aula en base a models teòrics contrastats, amb metodologies actives, socioafectives i creatives, amb materials sensibles i ambients de confiança, adequant-se als processos maduratius i psicosexuals de l'alumnat. Amb flexibilitat per atendre les diferents formes d'aprenentatge, relació i comunicació dels alumnes i les necessitats culturals i socials dels seus contextos educatius.

ACTIVITATS I SERVEIS

TALLERS A LES AULES:

- 1a sessió: Néixer**
- 2a sessió: Canvis vitals**
- 3a sessió: Plaer**
- 4a sessió: Diversitats**
- 5a sessió: Bon tracte**

XERRADES I TROBADES EN FAMÍLIA:

- Acompanyar la Sexualitat a la Infància**
- Contes per a la prevenció dels abusos sexuals**
- Donar la benvinguda a la pubertat**
- Celebrar la primera menstruació**
- Acompanyar la Sexualitat a l'Adolescència**

FORMACIÓ PER AL PROFESSORAT:

- Xerrada de presentació**
- Monogràfic d'introducció**
- Formació per a centres**
- Curs complet**
- Assessorament de centre**

MALETA PEDAGÒGICA:

- Maleta completa**
- Objectes artesanals**
- Contes de la Col·lecció Migjorn**
- Pòsters didàctics**
- GUIA DIDÀCTICA**

MALETA PEDAGÒGICA

Oferim la **Maleta de Recursos Pedagògics "Celebrem la Sexualitat"** amb 23 materials especialitzats per l'Educació Afectiva i Sexual Integral. Un recurs per escoles, projectes i Centres de Recursos Pedagògics per facilitar l'acompanyament de les sexualitats i els afectes a les aules.

Comptem amb la col·laboració de diferents proveïdors vinculats a l'Economia Social i Solidària i creem materials propis des de l'Associació 9 Món. Treballem per facilitar l'educació afectiva i sexual a les aules, d'una manera significativa, propera, didàctica i accessible. Els recursos disponibles inclouen **objectes artesanals** per representar el naixement, els genitals, les pràctiques sexuals, les diversitats sexuals, etc. També comptem amb els **contes de la Col·lecció Migjorn**, coeditats amb l'Editorial Pol·len, i una guia bibliogràfica d'altres llibres de referència. Igualment, afegim diferents **pòsters de creació pròpia** per facilitar l'exposició a l'aula.

Igualment us oferim la **Guia Didàctica** amb indicacions per tractar cada temàtica, preguntes per iniciar el diàleg a l'aula, la fitxa de dinamització de les sessions a les aules, els indicadors d'evaluació, la descripció de cada material de la Maleta i la bibliografia recomanada.

Ens podeu demanar la **Maleta Pedagògica** completa, els materials per packs temàtics i la **Guia Didàctica**. A continuació us presentem més detalls del seu contingut:

MATERIALS INCLOSOS A LA MALETA

NAIXEMENT · 4 MATERIALES ·

Les famílies que abracen i estimen

Aquest conjunt ens permet representar diferents models de família. Tenim mares gestants, nadons recent nascuts, amb els seus cordons i placentes. germans petits, pares en criança, etc. Vestits amb faldilles, pantalons i petos.

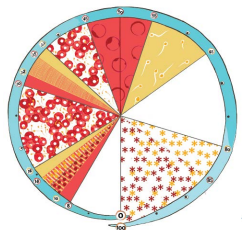
La Nina Migjorn

Aquesta nina permet representar el naixement i la lactància, tot jugant. El nadó està a dins la panxa de la mare, neix i surt per la vulva o amb cesàrea, i amb ell, la placenta i el cordó umbilical, que es poden separar. La nina té pits i mugrons i el nadó s'hi pot enganxar, mentre la mare l'abraça.

El nadó

Aquest nino permet explicar la gestació i el part tot jugant. El sac vermell on reposa el nadó representa l'úter, la bossa que fa de llençol és una imatge de la bossa amniòtica i porta incorporada la placenta d'on surt el cordó umbilical. Les bosses que abracen el nadó van lligades amb cintes, per explicar com el coll de l'úter està tancat durant l'embaràs i, en la dilatació, es va obrint fins l'obertura de 10 centímetres per permetre el naixement.

Pòster Cicle de la Vida

Autora Júlia Sánchez, disseny Edurne Pita

Volem mostrar una imatge global sobre les diferents fases dels canvis vitals naturals, dins un cicle de vida mitjà.

CANVIS VITALS · 8 MATERIALS ·

La Flor que batega

És la representació d'una vulva, feta de roba. Per davant, podem veure els llavis exteriors i interiors, el gland i el caputxó del clítoris, el forat de la uretra, les glàndules de l'ejaculació i les glàndules lubricants, l'himen i l'entrada a la vagina. Per darrere, podem comprovar l'elasticitat de la vagina i el cèrvix, reconèixer els cossos esponjosos i els pilars del clítoris.

Genitals reproductors interns

Aquest model proposa una manera de descriure la part interna dels genitals femenins, l'úter i els ovaris. A més de mostrar-ne la forma, també serveix per explicar el procés del cicle menstrual.

L'ocell vermell

Aquest model descriu les parts que componen els genitals masculins. Per davant, podem veure el penis en repòs, amb el gland recobert pel prepuci, també estan representats els testicles, mòbils, dins de l'escrot. Per darrere, es descriu la pròstata, les vesícules seminals i l'inici de la bufeta, així com els conductes seminals que es connecten amb els testicles. També permet representar l'erecció.

Compreses de tela ecològica

Proposem diferents models de compreses de cotó orgànic amb una capa interna transpirable i impermeable, súper-absorbent i reversible. Sense plàstic, blanquejants artificials (clor), ni polièster! Eco-compreses que respecten el cos, el planeta i que estan produïdes per dones en el marc de l'economia local.

Compreses i tampons ecològiques d'un sol ús

Presentem compreses i tampons d'un sol ús, fets amb cotó amb certificat ecològic certificat. Per donar a conèixer una alternativa de mètodes d'un sol ús, hipoalergènica, sense perfums ni superabsorbents, blanquejades sense clor ni Dioxin.

Copa menstrual

Oferim una mostra de copa menstrual, de silicona tova, de grau mèdic, dissenyada per dones com a alternativa pràctica, segura i ecològica als tampons i les compreses d'un sol ús.

Pòster Cicle Menstrual

Autora Júlia Sánchez, disseny i il·lustracions Edurne Pita

Els ritmes naturals del sol i la lluna poden orientar a les noies i nois a conèixer i mesurar els seus cicles hormo-nals. En el temps que el cicle menstrual s'activa, el calendari intern que marca la menstruació pot ser un gran aliat per l'autoconeixement i la gestió dels temps.

PLAER I AFECTES · 5 MATERIALS ·

Pòster Amb els 5 sentits

Autora Júlia Sánchez, il·lustracions Edurne Pita

Reconèixer les sensacions del nostre cos, confiar en el que sentim i aprendre-ho a comunicar. Per viure el plaer amb un sí gran, allunyar el malestar amb límits clars.

Clítoris 3D

Es tracta de la representació d'un clítoris de mida adulta. Representa el gland, que pot veure's a la vulva i inclou el cossos cavernosos, que constitueixen el clítoris en si, a nivell intern, i el cos esponjós que l'acompanya.

El bosc del plaer

Presentem una escenografia de matolls, arbustos i arbres que formen un bosc. Una metàfora de com es construeixen les relacions afectives i sexuals, una manera de mostrar el bosc i la sexualitat com una vivència interconectada, frondosa i complexa. Així com un sol arbre no conforma un bosc, una sola pràctica sexual no conforma la sexualitat desitjada.

Preservatius Interns i Externs

Quan és pertinent mostrem exemplars de preservatius interns i externs perquè els alumnes els puguin conèixer des de la curiositat i el joc que els desperten, i els puguin incorporar al seu imaginari com un element de salut.

BON TRACTE · 4 MATERIALS ·

El cor a la butxaca

Es tracta d'un cor de roba, construït a manera de petita bossa. Pot utilitzar-se per representar la sensació de pes al cor quan ens sentim tristos, amenaçats, en risc, o de lleugeresa quan el nostre entorn és positiu i agradable. Què ens omple el cor?

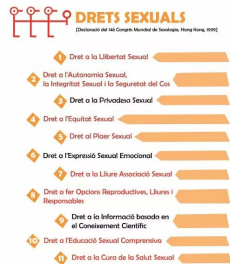
Minerals pel cor

Aportem 30 minerals per omplir el cor amb les bones experiències que ens ajuden a sentir-nos estimades i demostrar el nostre agraïment i bon companyerisme als altres. Inclouen exemplars de cristall de roca, aigua marina, jaspí groc, jaspí plata i jaspí roig.

La roda del conflicte

Una eina per facilitar la resolució constructiva dels conflictes interpersonals. A través dels seus quinze braços, descriu un possible camí d'escolta i diàleg per anar del conflicte a l'acord, un camí que ens fa créixer, ser més conscients i sentir-nos millor.

Pòster “Drets Afectius i Sexuals a la Infància”

Oferim un recull dels drets dels infants, entorn els afectes i les sexualitats.

GUIA DIDÀCTICA

La **Guia Didàctica** inclou indicacions per tractar cada temàtica, la descripció de cada material, preguntes per iniciar el diàleg a l'aula i a casa, propostes per dinamitzar els materials i la guia d'aplicació de les sessions a les aules.

A continuació us presentem més detalls del seu contingut:

TEMARI EDUCACIÓ AFECTIVA I SEXUAL

Presentació de les temàtiques que estructuraran la proposta pedagògica:

Naixement, coneixement del cos i canvis vitals, plaer i afectes, diversitats afectives i sexuals i bon tracte en les relacions d'intimitat.

GUIA D'APLICACIÓ

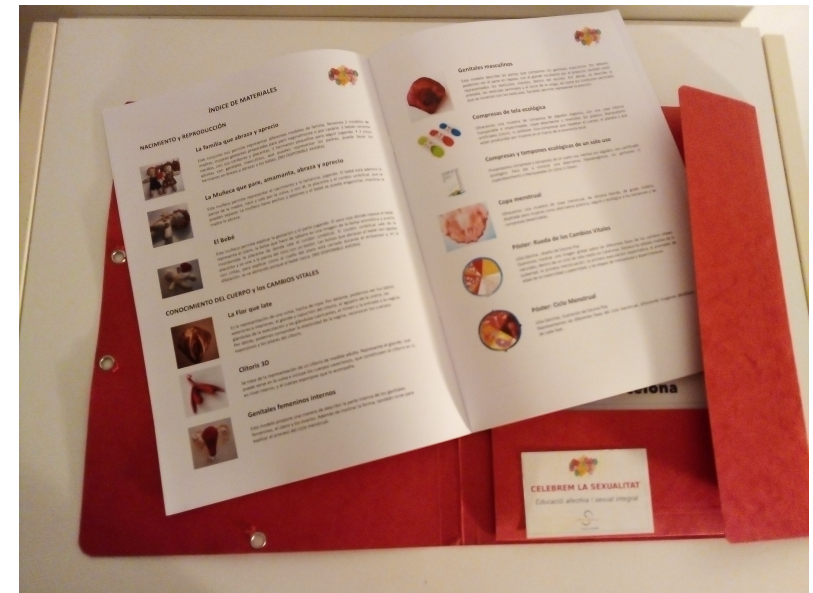
Presentació dels objectius, temporalització i exercicis per desenvolupar cada temàtica a les aules de 6è de Primària. Indicadors d'avaluació.

SUGGERIMENTS PER A LA DINAMITZACIÓ

Preguntes, exercicis i suggeriments per facilitar situacions d'aprenentatge a les aules.

ÍNDEX DE MATERIALS

Presentació dels 18 objectes i 5 Pòsters presents a la Maleta. Referència de 20 contes per treballar a l'aula.

Júlia Sánchez Andreo

635082281

educacio@9mon.org

celebremlasexualitat.wordpress.com

CELEBREM LA SEXUALITAT

Educació afectiva i sexual integral

JÚLIA SÁNCHEZ ANDREO

LA CIRANDA

acompanyant MIGJORN